

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 09, november 2016

■ Economie

Belgische vakbonden maken eigen analyse over aan Europese Commissie
Geen ABVV-steun voor Adviesraad Gas & Elektriciteit over Elia-studie

■ Ondernemingen

EOR: stand van zaken na 20 jaar Richtlijn

■ Sociaal beleid

Co-housing (habitat collectif) ne signifie pas nécessairement cohabitation

■ Sociale ombuds

Tuchtbevoegdheid sluit kwalificatie van arbeidsrelatie als aannemingsovereenkomst uit

■ Echo regio Brussel

Naar een geïntegreerd volksgezondheidsbeleid

■ Echo regio Vlaanderen

Pendelfonds hervormd

■ Echo regio Wallonië

Budget 2017 Waals Gewest: een analyse

■ Europa & Internationale relaties

CETA

Rol van sociale dialoog: ABVV-actie bij EIB

Begroting 2017: werknemers krijgen opnieuw zwarte (roet)piet

De regering-Michel maakte haar begrotingsplannen voor volgend jaar kenbaar, samen met een aantal structurele maatregelen op vlak van lonen en arbeidsorganisatie. We zetten de belangrijkste pijnpunten nog eens op een rijtje:

1. De lonen worden nu **structureel geblokkeerd**. Na jaren van loonmatiging en een indexsprong daar bovenop, wil de regering nu de wet op de loonvorming zelf (zogenaamde wet van '96) aanpassen. Hiermee wil ze de lonen nog meer aan banden leggen. Eerste simulaties leren ons dat er van onderhandelingen over loonstijgingen (bovenop de index) de komende jaren geen sprake dreigt te zijn. Voor de jongeren heeft ze nog een extraatje in petto: hun minimumloon wordt opnieuw 'degressiever' (hoe jonger, hoe lager). Meteen zet ze de afspraken hierover tussen sociale gesprekspartners bij het huisvuil.
2. **Minder pensioen** voor wie pech had tijdens de loopbaan. Een nieuwe fundamentele ingreep, na het optrekken van de pensioenleeftijd tot 67 jaar en het afbouwen van het recht op vervroegd pensioen, SWT en landingsbanen. Concreet: wie over zijn ganse loopbaan langer dan een jaar werkloos of met brugpensioen/SWT was, bouwt voor die periodes minder pensioen op (voortaan berekend op basis van het minimumloon). Dit geldt ook voor wie nu al werkloos of met SWT is.
3. We moeten voortaan niet alleen langer maar ook **flexibeler werken**. Werknemers kunnen 'vrijwillig' tot 100 uren meer presteren, zullen geregeld langer moeten werken (spreiding arbeidstijd over een jaar) en meer nachtwerk presteren als ze in e-commerce werken.
4. **Gezondheidszorg** wordt opnieuw duurder. Er wordt zwaar gesnoeid in de middelen voor gezondheidszorg, wat ongetwijfeld gevolgen heeft op de factuur van patiënten en op de tewerkstelling. Voor geneesmiddelen betaalt men in elk geval minstens 9 procent meer uit eigen zak. Voortaan moet je ook minstens een jaar gewerkt hebben (in plaats van 6 maanden) om recht te hebben op een uitkering arbeidsongeschiktheid.
5. Een **rechtvaardige fiscaliteit: niet voor morgen**. Er is veel wind over gemaakt, maar zonder resultaat. De meerwaardebelasting komt er niet (onmiddellijk). Als ze er komt, dan is dat vooral om het gat te dichten dat de verlaging van de vennootschapsbelasting dreigt te slaan in de begroting. Alle instellingen (Nationale Bank, Europese Commissie ...) beamen het: de taxshift is onvoldoende gefinancierd. De regering zwijgt in alle talen, maar zal de tekorten ongetwijfeld verkleinen ... via besparingen op de SZ en de overheidsdiensten.

Het woord is nu aan het parlement. De rechtse meerderheid dreigt dit de komende weken goed te keuren. Ook de sociale gesprekspartners krijgen nog een rol: hun advies werd gevraagd over het ontwerp van wet over de loonvorming (wet van '96) in de CRB en over de arbeidsflexibiliteit (wet werkbaar en wendbaar werk) in de NAR. Aangezien die wetten vooral op maat van de werkgevers zijn geschreven, laat de uitkomst zich al raden. Ook het overleg over een nieuw IPA belooft ongelooflijk moeilijk te worden, met een loonmarge die volgens de loonwet-in-wording dicht bij het vriespunt zal liggen.

Er rest ons niets anders dan de regering, het parlement en de werkgevers (federaties) onder druk te zetten. Eerste afspraak: 24 november (social profit), tweede afspraak: 28 november (pensioenen), derde afspraak ...

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden? [T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

Kostprijs woon-werkverkeer: inventaris van de secretariaten

Zoals vermeld in onze sociaal-economische barometer horen de Belgische steden, qua verkeer, bij de meest overbelaste in Europa. Dit heeft negatieve gevolgen voor burger, economie en maatschappij.

De economische kost van files wordt door de OESO geschat op 1 à 2 procent van het bbp. Bovendien hebben files een prijs voor milieu en gezondheid en verhinderen ze de goede werking van de arbeidsmarkt en een vlotte toegang tot diensten.

Tegenover de huidige en toekomstige problemen verbonden aan het dichtslibben van de wegen worden op verschillende bevoegdheidsniveaus oplossingen vooropgesteld, samen met de mogelijke invloed ervan op de huidige kostprijs van woon-werkverkeer.

In die context nodigden de interprofessionele en gewestelijke sociale gesprekspartners de secretariaten van de verschillende sociaal-economische raden uit om het volledig reglementair kader in verband met woon-werkverkeer op te lijsten en alle beschikbare gegevens hierover te bundelen.

Dit document is onder andere beschikbaar op de site van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven: www.ccecrb.fgov.be, Documentatienota's, nota CRB 2016-2150 over de kostprijs woon-werkverkeer. Interessante lectuur aan de vooravond van de interprofessionele en sectorale onderhandelingen.

ECONOMIE

Belgische vakbonden maken eigen analyse over aan Europese Commissie

Jaarlijks publiceert de Europese Commissie een 'landenverslag' van België. Hierin maakt ze een stand van zaken op van de Belgische economie. De Commissie bekijkt vooral factoren die de concurrentiekracht van de economie bepalen. Traditioneel ligt de focus daarbij op loonkosten. Dit jaar startten de Belgische bonden voor het eerst een degelijke dialoog met de Commissie over de inhoud van dit verslag. Samen stelden we een alternatief landenverslag op, waarin wij als vakbonden de belangrijkste uitdagingen voor de Belgische economie benoemen. We zijn ons bewust van het belang van voldoende groeipotentieel. Maar onze benadering gaat verder dan enkel de kostzijde. We wijzen op de noodzaak om in te zetten op productiviteitsverhoging door investeringen in mensen en innovatie. Alleen slaagt België – en vooral haar ondernemingen – hier niet in. Bovendien schiet België tekort op vlak van overheidsinvesteringen. Het gunstige klimaat om te ondernemen en te leven wordt volledig ondergraven. In ons alternatieve verslag wijzen we ook op de ne-

faste ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De regering voert een contraproductief beleid om de werkgelegenheidsgraad te verhogen. Langs de ene kant maakt ze het moeilijker om uit te stromen (verhoging pensioenleeftijd, enzovoort) en verhoogt ze de druk op mensen zonder baan (afschaffing inschakelingsuitkeringen, degressiviteit ...), maar de werkgelegenheid stijgt niet. Door maatregelen die het werk minder werkbaar maken (bijvoorbeeld bijkomende flexibiliteit) stromen veel mensen uit de arbeidsmarkt. Verkeerd beleid met duidelijke gevolgen. Het is nu afwachten of de Europese Commissie open staat voor onze input en we hiervan de weerslag zien in het rapport dat eind februari wordt gepubliceerd. Het is trouwens geen toeval dat de sociaal-economische barometer van het ABVV een belangrijke bron was voor het alternatieve landenverslag.

lars.vandekeybus@abvv.be

Geen ABVV-steun voor Adviesraad Gas & Elektriciteit over Elia-studie

Op 21 september 2016 verzocht de minister van Energie bij de Adviesraad Gas en Elektriciteit (ARGE) een advies te formuleren over de "Studie over de nood aan 'adequacy' en flexibiliteit in het Belgische elektriciteitssysteem - periode 2017-2027" van Elia.

De studie handelt over de nood aan 'adequacy' - dit wil zeggen het op elkaar afstemmen van elektriciteitsproductie en verbruik - en over de nood aan flexibiliteit in het elektriciteitssysteem.

Heel kort samengevat is het thema van deze studie: bepalen van het elektrisch vermogen dat België nodig heeft voor de periode 2017-2027 (na sluiting van de Belgische kerncentrales) en de middelen die hiervoor nodig zijn.

Er werd een advies opgesteld en dit werd op 19 oktober door de ARGE goedgekeurd. Het ABVV heeft zich onthouden.

Het ABVV baseert zijn onthouding op volgende elementen:

- Eerst en vooral maken de termijnen die de minister oplegt geen enkel intern overleg mogelijk, wat nochtans essentieel

is in een zo belangrijk dossier als de energietoekomst van ons land. Uiteindelijk beschikte de werkgroep die dit advies moest opstellen slechts over een tiental dagen en kon die slechts eenmaal samenkomen. Niet echt een methode die het ABVV overleg zou noemen.

- Vervolgens - maar dan over de grond van dit dossier dat van cruciaal belang is voor de bevoorradingszekerheid van ons land - drukt het ABVV zijn vrees uit over het belang dat deze studie hecht aan de interconnecties, evenals aan de energie-import vanuit de buurlanden. Massale import van energie vanuit de buurlanden maakt België kwetsbaar en afhankelijk. Bovendien verliest ons land op die manier de controle op de bevoorradingszekerheid en op de oorsprong van die energie. En dan hebben we het nog niet gehad over de dramatische gevolgen van die energie-import op onze werkgelegenheid.

sebastien.storme@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

EOR: stand van zaken na 20 jaar Richtlijn

20 september 2016 was de 20ste verjaardag van de Richtlijn over de Europese ondernemingsraden. Tussen 15 en 20.000 werknemersvertegenwoordigers worden betrokken bij de werking van de (in november 2016) 1.114 actieve Europese ondernemingsraden. Zij staan op de eerste lijn om zich in die bedrijfsgroepen als Europese syndicale tegenmacht te organiseren en dit in sommige gevallen al sinds meerdere jaren. Zowat 333 EOR bestaan al meer dan 20 jaar en blijven werken op basis van een vrijwillig akkoord afgesloten vóór de inwerkingtreding van de richtlijn.

Als je weet dat 42 procent van de EOR meer dan tien Europese landen (dus vaak met verschillende talen) bestrijken en dat 70 procent onder hen slechts een keer per jaar bijeenkomen, dan besef je hoe moeilijk het is om aan werknemerskant met één stem te spreken.

Dit veronderstelt dat de werknemers op zijn minst de mogelijkheid hebben elkaar te raadplegen, wat niet altijd evident is. Zeker in de helft van de EOR, waar de jaarlijkse vergadering beperkt blijft tot één dag, en nóg meer in 56 procent van de EOR, waar er geen voorbereidende vergadering noch debriefing is. Die bevorderen nochtans de uitwisseling tussen afgevaardigden.

In de praktijk speelt het beperkt comité (aanwezig in 86 procent van de EOR), dat samengesteld is uit een kern van werknemersvertegenwoordigers, een centrale rol. Vaak zet dit comité bijvoorbeeld een communicatienetwerk tussen de vertegenwoordigers op. Het speelt een cruciale rol in geval van herstructurering. Directies vergeten nogal eens de werknemers te raadplegen en hun advies te vragen, zoals nochtans voorzien in de richtlijn in geval van herstructurering.

De ervaring leert dat de raadpleging in de feiten eerder uitzondering dan regel is. Het is dus essentieel om dit punt van de richtlijn te herzien, alsook het punt van sancties in geval van niet-naleving van deze verplichting.

In april 2015 startte de EC haar werkzaamheden voor een eventuele herziening van de richtlijn. Maar de volgende stap zal pas voor half-2017 zijn. Het EVV had gehoopt op een snellere timing. Het heeft trouwens al de syndicale coördinatoren en nationale syndicale deskundigen uit een staal van 100 EOR bevestigd om zich daarop voor te bereiden: het eindrapport, dat in mei 2016 werd bekendgemaakt, onderstreept dat de richtlijn absoluut

versterkt moet worden om de werking van de EOR te verbeteren.

De werknemersvertegenwoordigers hebben echter niet gewacht tot de wijziging van de wettelijke teksten om de werking van de EOR in de goede richting te doen evolueren.

Zo zijn zij erin geslaagd de bevoegdheden van de EOR uit te breiden tot onderwerpen die niet voorzien zijn in de richtlijn, maar wel een strategisch belang hebben voor vakbonden. Het Europees Vakbondsinstuut (ETUI) heeft die opgelijst en heeft berekend hoe vaak die onderwerpen in alle bestaande akkoorden terug te vinden zijn. De resultaten zijn als volgt: gezondheid & veiligheid (32%), milieu (28%), beroepsopleiding (24%), managementpraktijken in de HR (14%), gelijke kansen (12%) en zelfs arbeidstijd (4%). Merk op dat bij één derde van de EOR het akkoord nog niks bepaalt op het vlak van vorming/opleiding, terwijl dit wel voorzien wordt in de nieuwe versie van de richtlijn van 2009.

De balans na 20 jaar EOR verdient dus nuance. Wie verder wil gaan in de analyse wordt uitgenodigd de kolom op dit blad te lezen. Ze vinden daarin de link naar het onderzoek met de cijfers uit dit artikel.

Op het terrein is er nog veel werk aan de winkel. Niet alle mogelijkheden van de EOR werden benut, verre van. De richtlijn moet ook nog verbeterd worden. Wij houden je regelmatig op de hoogte van de evolutie in dit dossier.

mehdi.koocheki@abvv.be

Alles wat je altijd al hebt willen weten over de Europese OR

Het Europees syndicaal vormingsinstuut (ETUI) stelt een elektronische brochure over de reële werking van de Europese Ondernemingsraden gratis ter beschikking. Er wordt daarin ook een balans opgemaakt van de situatie in 2015. Als je een hekel hebt aan lange teksten, is dit zeker iets voor jou. Op elke bladzijde vind je een grafiek of tekening. Een zeer overzichtelijke en leesbare tekst dus. Naast de historiek vinden de afgevaardigden ook een vergelijking terug van de werking van hun EOR met die van de andere, wat een bron van inspiratie kan zijn. Samenstelling, aantal en duur van de mandaten, betrokken landen, bevoegdheden van de EOR, vergaderingen, (hulp)middelen ... alle thema's komen hierin (becijferd) terug. Knap werk!

De brochure is beschikbaar in Engels, Duits, Italiaans en Frans via www.etui.org, Publications, Books, onder de titel "European Works Councils and SE Works Councils in 2015. Facts and figures".

Welvaartsenveloppe gehalveerd

De regering heeft de welvaartsenveloppe voor 2017 gehalveerd. Ze besloot tijdens de begrotingsgesprekken de enveloppe met 161 miljoen euro te verminderen. Hierdoor wordt slechts 170 miljoen euro toegekend in plaats van 331 miljoen. Voor het jaar 2018 wordt hetzelfde bedrag bespaard.

Sinds het aantreden van de regering werd op die manier voor de periode 2017-2018 slechts 58 procent van de enveloppe toegekend. Het deel voor de kinderbijslag werd er in de aanvangsfase al uitgehaald.

Hiermee bevestigt de regering haar onwil om armoede te bestrijden en de koopkracht van uitkeringsgerechtigden op peil te houden. De doelstelling uit het regeerakkoord om de minimumuitkeringen geleidelijk op te trekken tot het armoederisico wordt hiermee duidelijk losgelaten. De uitkeringstrekkingen betalen weer het gelag.

Met deze enveloppes moeten de sociale partners nu aan de slag. Hoewel wettelijk voorzien is dat de NAR-CRB commissie een advies moet geven tegen 15 september, koppelen de werkgevers dit dossier aan de IPA-onderhandeling. Het dossier is nu in handen van de Groep van Tien.

■ SOCIAAL BELEID

Cohousing hoeft geen samenwoning te zijn

Alternatieve samenwoningsvormen zoals cohousing zijn al een tijd in opmars. Terwijl dit voor velen de enige manier is om betaalbaar te wonen, betekent dit voor uitkeringsgerechtigden vaak een daling van hun uitkering. Wie samen met anderen op hetzelfde adres is gedomicilieerd, wordt al snel als samenwonend beschouwd, ook wanneer er helemaal geen sprake is van een gezin of gedeelde huishouding.

Voor werkloosheidsuitkeringen en leefloon verduidelijkt de regelgeving dat, om te besluiten tot samenwoning, rekening gehouden moet worden met twee factoren:

- samenleven onder hetzelfde dak,
- hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen van huishoudelijke aangelegenheden.

In verband met leefloon is de afgelopen jaren heel wat rechtspraak tot stand gekomen over het gemeenschappelijk regelen van het huishouden. Hieruit blijkt steeds duidelijker dat het louter delen van een woonst niet volstaat om te besluiten tot samenwoning, ook al zijn er gemeenschappelijke ruimten, een verdeling van gemeenschappelijk kosten of afspraken voor het onderhoud van de gemeenschappelijke ruimten. Wél doorslaggevend is de vraag of er een gemeenschappelijk vermogen is waarmee de kosten voor het huishouden worden betaald.

Met betrekking tot werkloosheidsuitkeringen verduidelijkte een arrest van het Brusselse arbeidshof (Arbh. Brussel, 2 april 2015, 2014/AB/784) vorig jaar al dat het niet volstaat een aantal gemeenschappelijke kosten te verdelen tussen de bewoners. Om te besluiten tot het 'gemeenschappelijk regelen van huishoudelijke aangelegenheden' moet er een vorm van solidariteit zijn tussen bewoners, dus een bijdrage afhankelijk van de financiële draagkracht van de betrokkene.

Het Gentse arbeidshof velde in september zes arresten die in dezelfde richting gaan. Alle zaken waren ingeleid door het ABVV, voor werklozen die in cohousing een manier vonden om betaalbaar te wonen. In alle zes gevallen ging het om mensen die op een advertentie waren ingegaan om een kamer te huren. Ze kenden de andere bewoners niet. Ze hadden een eigen kamer maar deelden keuken, leefruimte en sanitair. Kosten

voor nutsvoorzieningen werden gedeeld, maar ieder deed eigen boodschappen en kookte afzonderlijk. Er waren geen afzonderlijke bellen en brievenbussen (wel soms postbakjes en belcodes). Als bewijs werden onder andere rekeningen van de boodschappen voorgelegd.

Het arbeidshof stelt dat naar de feitelijke toestand gekeken moet worden. Als de gemeenschappelijke regeling beperkt is tot het delen van huur, lasten en van een aantal ruimtes, is er geen sprake van samenwoning. De RVA kondigde aan cassatieberoep te willen instellen. Het is dus nog even wachten op rechtszekerheid.

De regelgeving met betrekking tot de verplichte ziekteverzekering is minder duidelijk. Deze stelt dat de gezinstoestand aangetoond wordt op basis van informatie uit het rijksregister, tenzij kan worden aangetoond dat deze niet overeenstemt met de werkelijke toestand. Een gelijkaardige bepaling geldt voor de inkomensgarantie voor ouderen. In die wetgeving wordt niet bepaald dat tegenbewijs geleverd kan worden. Nochtans aanvaardde het Gentse arbeidshof (Arbh. Gent, 5 juni 2015) dat tegenbewijs geleverd kan worden middels een maatschappelijk verslag van het OCMW. In deze zaak besliste de RVP dat de betrokkene samenwonend was omdat ze een verdieping van haar huis verhuurde, en de huurder op hetzelfde adres was gedomicilieerd.

Hoewel de regelgeving dus verschilt, lijkt de rechtspraak voor de verschillende takken van de sociale zekerheid dezelfde richting uit te gaan. De trend is duidelijk om alternatieve samenlevingsvormen te aanvaarden, en meer rekening te houden met de intentie van de betrokkenen om al dan niet een huishouding te vormen.

astrid.thienpont@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Tuchtbevoegdheid sluit kwalificatie van arbeidsrelatie als aannemingsovereenkomst uit

Het Hof van Cassatie boog zich onlangs over de notie van ondergeschiktheid die kenmerkend is voor de relatie van loonarbeid. Het is altijd moeilijk geweest deze juridische ondergeschiktheid te bewijzen.

In 2006 liet de wetgever zich gedeeltelijk leiden door aanbeveling 198 van de IAO over de arbeidsrelatie om het hoofdstuk XIII van de programmawet (I) van 27 december 2006 ('Aard van de arbeidsrelaties') goed te keuren. De wetgever stelde daarbij een lijst op van algemene criteria "die het mogelijk maken om het bestaan van of het gebrek aan een gezagsrelatie te beoordelen", neutrale criteria "die niet bij machte zijn om de arbeidsrelatie adequaat te kwalificeren", alsook specifieke criteria die per KB worden bepaald op verzoek van een sector.

In dit geval ging het erom een als 'zelfstandig' gekwalificeerde arbeidsrelatie te betwisten die werd afgesloten tussen een bewakingsagent en een bewakingsfirma. Deze firma had een huishoudelijk reglement dat zowel op de loontrekkende agenten als op de zelfstandige van toepassing was en waarin een tuchtrecht was bepaald in het kader van de uitvoering van bewakingsopdrachten. De werknemer was van oordeel dat dit tuchtrecht onverenigbaar was met het statuut van zelfstandige.

Het Hof van Cassatie geeft hem gelijk en baseert zich daarvoor op de bij wet bepaalde algemene criteria, meer bepaald met betrekking tot "de mogelijkheid om een hiërarchische controle uit te oefenen." "Het aan een arbeidsovereenkomst inherent werkgeversgezag is de grondslag van het tuchtrechtelijk sanctierecht dat een werkgever toekomt. Dat één van de partijen in een arbeidsrelatie het recht heeft tuchtsancties op te leggen aan de andere partij, sluit de mogelijkheid van een zelfstandige samenwerking uit, tenzij dit sanctierecht inherent is aan de uitoefening van het beroep en door of krachtens een wet is opgelegd." In het geval in kwestie, zo stelde het Hof, was niet aangetoond dat het tuchtrecht inherent was aan de uitoefening van de bewakingsfunctie. Bijgevolg kon de arbeidsrelatie niet worden gekwalificeerd als aannemingsovereenkomst.

Dit arrest draagt ertoe bij de contouren van de relatie van ondergeschiktheid te verduidelijken in de strijd tegen schijnzelfstandigheid.

Cass, 10/10/2016, RG 14.0074, www.juridat.be

jean-francois.macours@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Naar een geïntegreerd volksgezondheidsbeleid

Door het schudden van de kaarten in de sociale zekerheid dreigt de zesde staatshervorming Brusselaars bloot te stellen aan sociale achteruitgang. Maar het kan (en moet) ook een gelegenheid zijn om sociale voortuitgang te boeken. Daarom legden ABVV-Brussel en de Federatie van Socialistische Mutualiteiten van Brabant aan de Brusselse gewestregering een memorandum voor ten gunste van een geïntegreerd gezondheidsbeleid.

De functionele verankering van nieuwe gewestelijke materies op vlak van gezondheid en hulp aan personen moet gevrijwaard worden in de verzekeringsprincipes van de sociale zekerheid. Rekening houdend met de zwakke dotaties zou de gewestelijke overheid geneigd kunnen zijn om (terecht) het voordeel van individuele prestaties voor te behouden aan kansarmen. Dit zou echter een breuk betekenen in de interpersoonlijke solidariteit tussen de Brusselaars. Geen goed idee dus.

De overgehevelde sociale zekerheidsbevoegdheden moeten uitgeoefend worden

met het oog op een globaal en geïntegreerd beheer en rekening houdend met de versnippering van de overgehevelde bevoegdheden tussen vijf deelentiteiten (BHG, Cocom, Cocof, FWB en CFI). Toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg is niet (zelfs verre van) de enige factor van volksgezondheid: ook andere gewestelijke materies zoals huisvesting/woning, werkgelegenheid en milieu staan centraal in de volksgezondheidsproblematiek.

Betere toegang tot gezondheidszorg en sociale prestaties vergt een herschikking van de eerstelijnszorg, waarbij een multidisciplinaire ten laste name van kansarmen en hun heraanluiting bij de sociale zekerheid mogelijk moet worden. De ziekenfondsen en OCMW's hebben hierbij een doorslaggevende rol te spelen, naast de hulpverleners in de sociale en medische sector en de kinderbijslagfondsen.

eric.buyssens@abvv.be
maria.vermiglio@abvv.be

Gratis online cursus Internationale Arbeidsnormen

De IAO biedt een online cursus aan over Internationale Arbeidsnormen. Via deze cursus kom je te weten wat deze normen juist zijn, hoe vakbonden de controlemechanismen van de IAO kunnen gebruiken en welke de sleutelprincipes zijn inzake syndicale vrijheden (o.a. het stakingsrecht en het recht op collectieve onderhandelingen).

Iedereen kan de cursus op haar/zijn eigen tempo volgen. Globaal genomen zijn er maar 8 tot 10 uren vereist om de cursus te volgen.

Voor meer informatie of inschrijvingen: <https://iversity.org>, 'Find a course', zoeken naar 'international labour standards'.

Strijd tegen discriminatie bij aanwerving: vooruitgang in zicht?

In het kader van de 'gedeelde prioriteiten' van de Strategie 2025 heeft de Brusselse minister van Werk onlangs aan de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nieuwe maatregelen tegen discriminatie bij de aanwerving voorgelegd. Die maatregelen worden binnenkort aan de regering voorgesteld. Er wordt daarin onder andere gesuggereerd om, via een ontwerp-ordonnantie, de regionale inspecteurs de wettelijke middelen te geven om over te gaan tot situatietesten. Het gaat om ambitieuze maatregelen die ongetwijfeld in de goede richting gaan. Die moeten nu besproken worden met de werkgevers om tot een akkoord te komen.

Helga Coppen nieuwe adjunct-SERV

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft Helga Coppen als nieuwe adjunct-administrateur-generaal benoemd. Zij volgt Esther Deman op, die deze zomer met pensioen ging.

Helga is jurist en deed de afgelopen tien jaar in verschillende functies en vanuit verschillende invalshoeken ervaring op met arbeidsmarkten diversiteitsbeleid. Helga is momenteel aan de slag als adviseur arbeidsmarkt op de studiedienst van het Vlaams ABVV. Voordien werkte ze op verschillende ministeriële kabinetten.

In haar nieuwe job zal ze samen met de Vlaamse sociale partners en administrateur-generaal Pieter Kerremans de SERV verder uitbouwen als expertise- en kenniscentrum van het sociaal-economisch beleid en sociaal overleg in Vlaanderen.

Helga Coppen: "Goed sociaal overleg is cruciaal om maatschappelijke hervormingen in goede banen te leiden. De context is vandaag moeilijk, maar ik zie het als taak van de SERV om de sociale dialoog en de verstandhouding tussen de Vlaamse sociale partners te blijven ondersteunen. De SERV moet het onderhandelingsplatform bij uitstek blijven, ook voor de nieuwe Vlaamse bevoegdheden."

ECHO REGIO VLAANDEREN

Pendelfonds hervormd

Het Pendelfonds subsidieert projecten binnen bedrijven die duurzaam woon-werkverkeer bevorderen en is één van de voornaamste beleidsinstrumenten om in te grijpen in het woon-werkverkeer van werknemers.

We oefenen als vakbond op twee manieren syndicale controle uit over het Pendelfonds: op bedrijfsniveau, waarbij een getekend bewijs van sociaal overleg over het project een absolute voorwaarde is bij de indiening ervan, en op het niveau van de begeleidingscommissie (BC) van het Pendelfonds, die paritair is samengesteld uit de SERV-partners en oordeelt over de ontvankelijkheid van een dossier.

Nieuwe regelgeving

De Vlaamse regering keurde op 15 juli 2016 het 'Besluit betreffende het Pendelfonds' goed, ter vervanging van het Besluit uit 2006.

Vanuit syndicaal oogpunt zijn dit de belangrijkste aandachtspunten:

- Op bedrijfsniveau is het belang van sociaal overleg nog steeds een absolute voorwaarde voor ontvankelijkheid. Dit moet aangevoerd worden met een document waaruit overleg én akkoord blijkt tussen werkgever en werknemers.
- Maatregelen waarvoor reeds een wettelijke basis of een verplichting uit een cao bestaat, komen niet in aanmerking voor steun.
- De begeleidingscommissie wordt opnieuw samengesteld uit drie vertegenwoordigers en drie plaatsvervangers uit de werknemers- en werkgeversorganisaties die zetelen in de SERV, en dit met een mandaat van vier jaar.
- Net zoals vroeger bestaat de taak van de begeleidingscommissie er in de eerste plaats in om de dossiers te screenen op hun ontvankelijkheid, evenals het adviseren van de administratie over de toegekende steun.
- Nieuw is wel dat elk ingediend projectvoorstel betrekking moet hebben op minstens tien werknemers, al dan niet bedrijfsoverschrijdend.

Wanneer het totale bedrag van de aangevraagde subsidies hoger ligt dan het totale bedrag van de oproep, brengt de begeleidingscommissie een advies uit over de rangorde van de dossiers. Het is belangrijk hierbij te vermelden dat in het nieuwe Besluit van de Vlaamse regering verschillende grendels zijn ingebouwd, op basis waarvan de minister

'op gemotiveerde wijze' kan afwijken van de adviezen van de begeleidingscommissie.

We concluderen hieruit dat onze voornaamste eis, syndicale controle op bedrijfsniveau, werd behouden, al werd die op het niveau van de begeleidingscommissie iets verminderd.

Tiende Pendelfondsoproep

De Vlaamse regering wil op basis van het nieuwe Besluit de tiende Pendelfondsoproep lanceren. De precieze modaliteiten van deze oproep zijn nog niet bekend, maar het volgende is wel al aangekondigd:

- Men wil dit jaar nog de oproep lanceren, zodat de subsidies in het voorjaar 2017 kunnen worden toegekend.
- De tiende oproep zal een 'strategische focus' kennen, allicht op ruimtelijke kenmerken van bedrijfslocaties zoals 'moeilijk bereikbare bedrijventerreinen' of 'projecten met focus op bereikbaarheid via duurzame modi zoals fietsnelwegen'.
- Er komt een lijst met subsidieerbare maatregelen.
- Het budget voor deze tiende oproep zou opnieuw rond de 2,4 miljoen euro liggen.

Syndicale betrokkenheid

Onze werknemersvertegenwoordigers in de bedrijven kunnen het thema zelf agenderen op de ondernemingsraad. Als het bedrijf beslist om een dossier in te dienen, is de werkgever verplicht tot overleg met de werknemers.

De beroepssecretarissen worden geïnformeerd over welke bedrijven een dossier indienen. Aan hen wordt gevraagd na te gaan of het ingediende project onderwerp is geweest van sociaal overleg met de betrokken werknemersvertegenwoordigers.

Indien blijkt dat er géén sociaal overleg aan voorafging, zal onze vertegenwoordiger in de begeleidingscommissie het dossier onontvankelijk laten verklaren. Indien slechts zeer gebrekkig sociaal overleg plaatsvond, krijgt het dossier een lagere score.

greg.verhoeven@vlaamsabvv.be

Budget 2017 Waals Gewest: een analyse

Op basis van eerste elementen maakte het Waals ABVV een analyse van het oorspronkelijk budget 2017 van het Waals Gewest.

Ondanks een daling van de begrotingsdoelstelling 2015, 2016 en 2017, behoudt de Waalse regering de doelstelling tot herstel van het (aan voorwaarden onderworpen) evenwicht in 2018. Met een begrotingstekort van 300 miljoen zit de regering in 2017 zelfs onder de doelstellingen van haar stabiliteit-sprogramma dat in maart aan Europa werd overgemaakt.

Inkomsten 2017

In vergelijking met de oorspronkelijke begroting 2016 zouden de inkomsten 2017 met zo'n 369 miljoen euro stijgen (228 ten opzichte van de bijgestelde begroting). Dit komt neer op een stijging met 3% van de totale ontvangsten. De stijging komt vooral uit:

1. registratierechten (+145 miljoen euro);
2. successierechten (+60 miljoen);
3. fiscale uitgaven (-110 miljoen, wat dus de BFW-middelen verhoogt).

Wat registratierechten betreft: net als voor de successierechten is hier voorzichtigheid geboden, de stijging die de regering aankondigt lijkt namelijk overtrokken.

Wat de fiscale uitgaven betreft: het gaat om het mee in rekening nemen van een zo goed als 'reëel' bedrag, dus niet een bedrag op bas van ramingen (wat wel zo was voor het vorige begrotingsjaar). Het is echter wel aangewezen stil te staan bij de manier waarop de ramingen gebeuren, want er zit 18% verschil tussen het geraamde en het reële bedrag.

We noteren ook een stijging van de inkomsten door akkoorden van Sint-Emilie, hoofdzakelijk omwille van de stijging met meer dan 60 miljoen van de enveloppe 'kinderbijslag' door de indexering.

Uitgaven 2017

Zoals de regering aankondigde, is de stijging van de uitgaven voornamelijk te wijten aan de inflatie in 2017 (300 miljoen). We pikken er enkele nieuwe maatregelen uit: de energiecompetitiviteit van de bedrijven (+11,5 miljoen); de inschakelingsovereenkomsten (+15,5 miljoen); toegang tot huisvesting (+15 miljoen). Samen zijn deze 'nieuwe maatregelen' goed voor 93 miljoen euro.

Terzelfdertijd werden maatregelen getroffen om de uitgaven te verminderen. Die zijn goed voor zo'n 244 miljoen euro.

In 2017 gaat de techniek van de 'kaasschaaf' verder, ook al zou de komende jaren zo'n 300 miljoen euro moeten worden besteed aan strategische investeringen.

Te financieren saldo

Dit jaar bedraagt het te financieren saldo iets meer dan één miljard euro. Met de ESR-correcties komt het netto te financieren saldo op zo'n 300 miljoen. Dit jaar is het duidelijk dankzij de ESR-correcties dat de Waalse regering een begrotingstekort van 300 miljoen euro kan voorstellen.

Conclusie

Uit deze analyse komen overduidelijk drie elementen naar voor:

1. de begrotingsdoelstelling wordt niet gehaald, maar slechts gedeeltelijk 'dankzij' de ESR-correcties;
2. de inkomsten lijken te hoog geschat;
3. de begroting wordt opgesteld volgens de 'kaasschaafmethode'.

We beschikken niet over concrete info over welke begrotingsposten worden getroffen door de daling van de uitgaven, met andere woorden besparingen. Van zodra meer info over de begroting, post per post, beschikbaar is, kunnen we onze analyse eventueel bijstellen.

Deze begroting ligt dus in het verlengde van de vorige. Er is geen enkele (r)evolutie noch trendbreuk overwogen. De overschatting van de inkomsten is echter wel verontrustend, want als die bevestigd wordt, zou het tekort nog meer stijgen.

gianni.infanti@fgtb-wallonne.be

CEPAG-activiteiten in december

Vrijdag 2 december:

'Gezondheid van werknemers - een politieke inzet!'

Evolueert de Belgische en Europese wetgeving inzake veiligheid en gezondheid naar meer bescherming of eerder andersom? Met welke hinderpalen krijgen overheden af te rekenen? Welke rol is er weggelegd voor de vakbonden? Vragen die opheldering verdienen.

Colloquium georganiseerd in samenwerking met RISE.

Vrijdag 9 december: 'Met of zonder Euro?'

Dit seminarie over actualiteit behandelt de vragen rond het werk "La solitude de l'€uro" van Angelo Basile, adjunct-algemeen secretaris van de MWB-FGTB.

Dinsdag 13 december: 'De strijd van mensen zonder papieren'

Naar jaarlijkse gewoonte stellen we in de marge van de Internationale Dag van Migranten ons 'Carrefour syndical migrations' voor, dat dit jaar plaatsvindt in Charleroi in het kader van de tentoonstelling 'Bitter Oranges'.

Dinsdag 20 december: 'De robot Zora: jouw nieuwe collega of toekomstige vervanger?'

Deze vorming heeft als doel de huidige en toekomstige uitdagingen van robotisering in de gezondheidszorg en zorgberoepen te belichten.

**Inschrijvingen via:
cepag@cepag.be**

Info op www.cepag.be of

www.facebook.com/cepagasbl

Onze activiteiten (met uitzondering van het Carrefour syndical) vinden plaats in de Espace Solidarité, Rue de Namur 47, 5000 Beez.

Strijd tegen kinderarbeid in de wereld uitgedaagd

ABVV Horval en ISVI hebben sinds 2011 een project rond de strijd tegen kinderarbeid in Ivoorkust en Burkina Faso. Tijdens een colloquium op 14 oktober 2016, georganiseerd door AFOIT werden de resultaten van ons project voorgesteld als één van de praktijkvoorbeelden van concrete oplossingen in deze strijd.

Tot verbazing van vele aanwezigen werd tijdens de panelgesprekken en debatten op dit colloquium door enkele sprekers gepleit voor een radicaal andere benadering van kinderarbeid. Eerder dan de eliminatie van de ergste vormen van kinderarbeid zoals bepaald in IAO-conventie 182, werd ervoor gepleit om een wettelijk kader te creëren voor kinderarbeid. Het voorbeeld van Bolivia, waar een dergelijke juridische regeling bestaat, werd als voorbeeld aangehaald om kinderarbeid te aanvaarden en juridisch te omkaderen. Bolivia werd nochtans in 2015 veroordeeld door de IAO-normencommissie naar aanleiding van haar Internationale Arbeidsconferentie.

De permanent vertegenwoordiger van de Franse regering in de IAO, Claude Jeannerot, mocht het colloquium afsluiten. Hij herhaalde het engagement de Franse staat om de ergste vormen van kinderarbeid te bestrijden en juridische soepelheid op dit vlak niet te tolereren. Ook het ABVV blijft zich verder engageren in deze strijd.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

CETA

Verschillende Europese vakbonden vroegen hun bevoegde ministers de ondertekening van CETA (handelsverdrag met Canada) niet goed te keuren. In België nam ABVV actief deel aan deze beweging en meerdere entiteiten weigerden initieel de federale regering te machtigen CETA in de Raad van de EU goed te keuren.

Uiteindelijk werd CETA wel goedgekeurd, maar pas nadat het voorzien werd van een 'instrument' ter interpretatie voor de scheidsrechters van het ICS (International Court System). Zij zullen met het instrument rekening moeten houden wanneer privé-investeerdere zich tot het ICS richten omdat zij menen dat een regulering indruist tegen hun belangen en zij derhalve een financiële compensatie eisen van een lidstaat. Het verdrag, dat beschouwd wordt als gemengde materie voor EU én lidstaten, moet nu worden geratificeerd door het Europees Parlement, maar ook door alle bevoegde nationale en regionale parlementen. De Belgische gewesten kunnen de ratificatie weigeren indien het Hof van Justitie van de EU, waartoe België zich zal wenden, zich negatief uitspreekt over ICS.

Ten volle tegemoetgekomen aan de vakbondseisen zal slechts kunnen door veranderingen aan te brengen in de verdragstekst zelf. Het EVV en de Canadese vakbond CLC herinneren bijvoorbeeld aan een inherent onevenwicht in het verdrag: in tegenstelling tot privé-investeerdere, is er voor werknemers geen enkel mechanisme voorzien wanneer de IAO-normen (op vlak van werknemersrechten) worden geschonden door één van de lidstaten.

De weerstand tegen CETA zette in ieder geval de liberale quasi-consensus over internationale handel op losse schroeven. Dankzij deze weerstand kan de Europese vakbeweging verdere stappen zetten naar een handelsmodel zoals wij het wensen: rechtvaardig en echt bijdragend tot 'mondiale governance'. Het ABVV zal aan dit debat enthousiast deelnemen.

thierry.aerts@abvv.be

Rol van sociale dialoog: ABVV-actie bij EIB

De EU zet via de EIB (Europese Investeringsbank) enorme bedragen in (leningen en investeringswaarborgen) in landen buiten de EU, grotendeels om de privésector te stimuleren. Maar de economische ontwikkeling die op die manier wordt bevorderd, kan alleen maar zichzelf bestendigen en bijdragen tot waardig werk in de betrokken landen als de IAO-normen, en meer bepaald de fundamentele normen, onder andere over collectief overleg, er worden nageleefd.

Daarom organiseert het ABVV half december een activiteit om de agenda 'waardig werk' op te nemen in het EIB-beleid in de Arabische landen. Dit project zal de capaciteiten van de ATUC (Arabische regionale van het IVV) en van het EVV om in die zin te handelen, versterken.

Het ABVV organiseerde in 2014 al een soortgelijke interventie in de oostelijke regio. Die bracht mee een eerste contact tussen de IAO en de EIB tot stand, dat geleid heeft tot een Memorandum of Understanding (juli 2015).

De projecten kwamen tot stand dankzij middelen van de FOD Werk die specifiek bedoeld waren voor de Belgische sociale gesprekspartners voor acties in de oostelijke en zuidelijke omgeving van de EU.

Deze projecten illustreren de link tussen sociale dialoog en internationale samenwerking. Zij zijn niet enkel zelf het resultaat van sociale dialoog (met de FOD Werk als geldschietter), maar hebben onder meer ook tot doel de sociale dialoog te voeren als instrument van ontwikkeling - dialoog die zowel moet plaatsvinden op multilateraal (EIB) als op lokaal niveau met overheden en werkgevers van de privésector met de steun van de EIB.

Dit zal zeker worden benadrukt in de contacten met het IVV, EVV en TUAC bij de EU en de OESO om de sociale dialoog in het ontwikkelingsbeleid te bevorderen.

thierry.aerts@abvv.be